

APEK
Stegne 7

1000 Ljubljana

Prejeto: 14-12-2010	Sig.: 0213
Številka zadeve: 3824n-1720030	Pril.:
V vrednost:	Vred.:

ZADEVA: Analiza upoštevnega trga 4 »Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperatorski trg)« - Pripombe in predlogi družbe T-2

Pozdravljamo načrte Agencije za nadaljnjo regulacijo trga fizične dostopovne infrastrukture, a hkrati ugotavljamo, da je regulacija nezadostna in v malo katerem pogledu ustreza zahtevam Priporočila Komisije o reguliranem dostopu do NGA iz leta 2010. Ker je Agencija že pripravljeno analizo in ukrepe za skoraj leto dni umaknila, bi bilo pričakovati, da je to storila prav v pričakovanju bolj konkretnih predlogov regulacije s strani Komisije. Prav zato nas preseneča, da se je Agencija celo še bolj oddaljila od sistema regulacije, ki ga predlaga Komisija, s tem pa od načel evropske regulacije.

Agenciji ne predlagamo, da analizo umakne in dopolni, saj je ukrepanje na trgu nujno, obstoječa regulacija na trgu pa očitno zastarela in neusklajena s tehnološko in komercialno prakso.

Predlagamo pa ji, da v naslednjih točkah dopolni predlagane ukrepe brez dodatne javne razprave, saj bi v nasprotnem primeru lahko prišlo do:

- cenovnega izrivanja konkurentov s trga;
- diskriminacije pri veleprodajnem dostopu in s tem do efektivnega zaprtja trga;
- nazadovanja Slovenije na področju širokopasovnega dostopa.

1. CENE OPTIČNEGA DOSTOPOVNEGA OMREŽJA IN KABELSKE KANALIZACIJE

Ugotavljamo, da je Agencija odstopila od prvotnega načrta, da ceno neosvetljenih optičnih vlaken in kabelske kanalizacije regulira na podlagi lastnega stroškovnega modela LRIC. Gre za presenečenje, kajti Agencija ni nikjer obrazložila, zakaj od take oblike regulacije odstopa.

Za navedeno obliko regulacije obstaja več pomembnih razlogov:

- cene optičnih vlaken, ki jih je doslej izračunala Agencija, so primerljive z drugimi stroškovnimi izračuni v Evropi;
- tako obliko regulacije predvideva tudi Priporočilo Komisije o reguliranem dostopu do NGA iz leta 2010;
- zanašanje na lastne stroškovne kalkulacije Telekoma Slovenije je neprimerno, saj Telekom Slovenije do sedaj še ni vzpostavil sistema stroškovnega računovodstva, ki bi nediskriminatorno obravnaval stroške ponudbe samemu sebi (t.i. self-supply) in drugim operaterjem;
- še bolj neprimerno je zanašanje na prepoved škarij cen, ki ne daje nikakršnih konkretnih usmeritev za oblikovanje cen in ki je doslej Agencijo po nepotrebnem obremenjevala v postopkih nadzora in reševanja sporov na drugih trgih, ali na primerjalne (benchmark) cene, ki ne povejo ničesar o slovenskem trgu.

Od Agencije pričakujemo, da bo svojo odločitev natančno argumentirala. Predvsem pa pričakujemo, da bo Agencija skladno s petim odstavkom 27. člena ZEKom uporabila oziroma predvidela uporabo lastnih stroškovnih kalkulacij:

Kadar mora operater omrežja iz prvega odstavka tega člena pri svojih cenah upoštevati stroškovno naravnost, mora dokazati, da so cene izračunane na podlagi stroškov, vključno s primerno stopnjo donosnosti naložbe. Pri preverjanju te obveznosti lahko agencija uporabi metode stroškovnega računovodstva, ki so neodvisne od tistih, ki jih uporablja operater omrežja. Agencija lahko od operaterja omrežja z odločbo tudi zahteva, da utemelji svoje cene, in lahko, kjer je to primerno, zahteva prilagoditev cen. Pri tem je dokazno breme na strani operaterja omrežja, ki je zavezan za izpolnjevanje te zahteve.

Posledično bi morala Agencija v izrek regulatorne odločbe izrecno zapisati, da do izpolnitve dokaznega bremena s strani Telekoma Slovenije veljajo cene, ki izhajajo iz stroškovnega modela Agencije. Še zlasti to velja za ceno optike in kanalizacije ter za ceno *backhaul* optike oziroma ethernet povezav do kolokacij.

V nasprotnem primeru bi bila izdelava modela s strani Agencije neupravičena, hkrati pa bo dobil Telekom Slovenije možnost, da do zaključka ustreznih postopkov reševanja sporov oziroma nadzora oblikuje cene, ki bodo imele za posledico nadaljnje odškodninske zahteve ter postopke pred Uradom RS za varstvo konkurence.

2. POSTOPKI ZAGOTAVLJANJA INFORMACIJ IN NAROČANJA

Čeprav pozdravljamo okrepitev ukrepov za zagotavljanje enakega obravnavanja s sporazumom o ravni zagotavljanja storitve (SLA) in kazalniki uspešnosti (KPI), hkrati opozarjamo, da zapisane obveznosti niso dovolj. V prvi vrsti nas preseneča, da se je Agencija pri teh ukrepih pretežno omejila na bakrene krajevne zanke.

Priporočilo Komisije o reguliranem dostopu do NGA iz leta 2010 izrecno priporoča ekvivalenten dostop do vse gradbene infrastrukture, vključno s kabelsko kanalizacijo in jaški. V slovenskem primeru je to še toliko bolj pomembno, saj je Agencija v preteklosti v več primerih nadzora Telekomu Slovenije dokazala diskriminacijo.

V takih okoliščinah Agencija nima prepričljivih razlogov, da bi v primeru dostopa do kanalizacije odstopila od te zahteve.

3. NEUPOŠTEVANJE NAČELA EKVIVALENTNEGA DOSTOPA

Ne le, da se Agencija ni ukvarjala z enakopravnostjo naročanja nekaterih ključnih omrežnih elementov, kamor sodita tudi optika in kabelska kanalizacija, temveč sploh ni elaborirala načela ekvivalentnega dostopa, ki ga predvideva Priporočilo Komisije o reguliranem dostopu do NGA iz leta 2010.

To pomanjkljivost bi Agencija najlažje in najbolj logično rešila z ustrezno dikcijo v izreku: *vsi postopki dostopa do informacij in naročanja dostopovne infrastrukture morajo temeljiti na načelu ekvivalence, kot je to načelo opredeljeno v Aneksu II Priporočila Komisije o reguliranem dostopu do NGA iz leta 2010.*

Taka dikcija bi bila v celoti skladna s siceršnjimi zahtevami Agencije glede nediskriminacije, hkrati pa bi postavila konsistentno generalno pravilo, ki bi preprečevalo vzpostavljanje posebnih informacijskih kanalov in postopkov naročanja mimo vrste za potrebe samega Telekoma Slovenije. Hkrati bi taka dikcija brez potrebe po dodatnem posvetovanju z zainteresirano javnostjo uskladila obveznosti z navedenim Priporočilom Komisije.

Dodajamo, da lahko Agencija skladno s prvim odstavkom 26. člena ZEKom *naloži tudi dodatne pogoje, da se zagotovi poštenost, razumnost in pravočasnost izpolnitve obveznosti.* V tem smislu je načelo ekvivalence logična zaokrožitev in podrobnejša obrazložitev obveznosti dopustitve operatorskega dostopa in enakega obravnavanja.

4. PREPOVED DVIGOVANJA CEN

Agencijo želimo opozoriti, da je treba dikcijo v izreku odločbe nujno dopolniti z zahtevo, da se obstoječe cene veleprodajnih storitev in omrežnih elementov po izdaji odločbe pod nobenim pogojem ne smejo dvigniti. Prav ohlapna cenovna regulacije bi v tem pogledu lahko povzročila nerazumne interpretacije s strani Telekoma Slovenije, ki bi jih ta lahko izkoristil za "nujno potrebne" dvige cen, ki naj bi bile "pod stroški". Ker so obstoječe cene krajevne zanke in z njo

T-2, d.o.o. Streliška Cesta 150, 2000 Maribor

povezanih elementov še vedno visoko nad stroškovnimi, bi bila edina logična dopolnitev vseh cenovnih ukrepov tudi dikcija, da se cene nobenega omrežnega elementa ali storitve ne smejo dvigniti.

S spoštovanjem,

Matjaž Uroš Rožič
direktor

Ljubljana, 10.12.2010